

# Viittomakielinen kuuro tai huonokuuloinen työntekijä työpaikalla

Tietoa hyvistä käytänteistä ja kohtuullisista mukautuksista työnantajille ja yhteistyökumppaneille

## TYÖPAIKAN VIESTINTÄ

Kuuron tai huonokuuloisen työntekijän kanssa voi kommunikoida monin eri tavoin. Viittomakielinen työntekijä voi käyttää työelämätulkkausta työpaikallaan aina tarpeen mukaan. Kelan järjestämä tulkkauksen palvelu on työnantajalle maksutonta. Myös etätulkkauksen palvelua on saatavilla.

Tärkeimmistä asioista on hyvä tiedottaa kirjallisessa muodossa. Viestintäkäytänteistä ja erilaisista ratkaisuista kannattaa keskustella työntekijän tai työnhakijan kanssa avoimesti.

Toimivimmat viestintätavat ovat melko yksilöllisiä. Hyviä viestintätapoja ovat mm.

- tekstiviestit, sähköpostit ja muut erilaiset viestintäsovellukset
- puheentunnistusohjelmat
- kynä-paperi-menetelmä

Lyhyissä viestintätilanteissa työntekijän kanssa voi puhua rauhallisesti ja selkeästi; eleet toimivat hyvänä apuna. Työyhteisö voi myös halutessaan opetella viittomakielen alkeita.



## SUOMEN VIITTOMAKIELET

Suomalainen ja suomenruotsalainen viittomakieli ovat kaksi kansallista, perustuslaissa tunnustettua viittomakielitämme. Kuuroja tai huonokuuloisia viittomakielisiä arvioidaan olevan maassamme noin 3000. Viittomakielillä voi ilmaista itseään yhtä monipuolisesti kuin muillakin kielillä. Niissä on alueellisia murteita, akateemista kielenkäyttöä ja eri alojen ammattisanastoa samalla tavoin kuin puhutuissa kielissä.

Viittomakieliset ovat monikielisiä ammattilaisia, ja heitä on erilaisilla ammattialoilla esimerkiksi insinööreinä, teollisuus- ja laitostyöntekijöinä, opettajina, tutkijoina ja eri alojen asiantuntijoina.

**Viittomakielinen työelämässä -sarja on katsottavissa Viittomakielisestä kirjastosta [www.viittomakielinenkirjasto.fi](http://www.viittomakielinenkirjasto.fi).**

### JAKSOT:

- OSA 1 Kuntoutusohjaaja
- OSA 2 Bioanalytikko
- OSA 3 Kojeasentaja
- OSA 4 Apukokki

## KOHTUULLISET MUKAUTUKSET

Yhdenvertaisuudesta, tasa-arvosta ja tasapuolisesta kohtelusta säädetään monissa laissa ja sopimuksissa. Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa työnantajaa edistämään työntekijän työssä suoriutumista ja uralla etenemistä. Esteettömyyteen ja saavutettavuuteen liittyvät velvoitteet koskevat myös työnantaja ja työpaikkoja.

Kohtuulliset mukautukset työpaikalla ovat järjestelyitä, jotka tukevat työntekoa. Kohtuulliset mukautukset mitoitetaan työnantajan resurssien mukaan. Kohtuullisiin mukautuksiin voi hakea tukea TE-toimistolta ja myös työntekijä voi hakea välineitä ja tukea julkisista palveluista. Mukautukset riippuvat työntekijän työtehtävistä ja työympäristöstä.

## KOHTUULLISET MUKAUTUKSET VOIVAT OLLA ESIMERKIKSI

- vilkkuvat palovaroittimet, ovikellot ja muut kuulon apuvälineet
- langattomat kannettavat äärihälyttimet
- työtehtävien järjestäminen
- työtilojen suunnittelu toimivammaksi
- työpaikan toimintatavoista sopiminen
- lukulaitteet kun työntekijällä on näkövamma
- positiivinen erityiskohtelu

Mukautuksista sovitaan työnantajan kanssa.

## MUKAUTUSTEN SUUNNITTELUSSA MUKANA VOIVAT OLLA ESIMERKIKSI

- työterveyshuolto
- työsuojeluvaltuutettu
- Kela
- TE-toimisto
- sairaalan kuntoutusohjaaja
- Kuurojen Liiton asiantuntija

## TYÖPAIKAN MONIMUOTOISUUS ON ETU TYÖNANTAJALLE

Erilaiset ihmiset tuovat uusia ajattelumalleja. Monikulttuurinen ja monimuotoinen työyhteisö on usein monella tavalla rikkaampi ja luovampi. Monimuotoinen työyhteisö voi parantaa yrityksen palvelua ja lisätä asiakastyytyvyyttä. Henkilöstön ja asiakaskunnan monimuotoisuuden ymmärtäminen ja hyödyntäminen on etu sekä työnantajalle että koko työyhteisölle.

## TULKKAUSPALVELU

Tulkkauspalvelun tarjoaa Kela, ja se perustuu tulkkauspalvelulakiin (133/2010). Viittomakielinen työntekijä huolehtii työpaikan tulkkauksesta silloin kun tulkki tilataan Kelan välityksen kautta. Mikäli työnantaja yhdessä työntekijän kanssa haluaa tilata tietyn tutun tulkin tulkkausyrityksestä, se on myös mahdollista – kustannukset menevät tällöin työnantajalle. Tulkkauksesta on hyötyä erityisesti kokouksissa ja muissa pidemmissä keskustelutilanteissa.

## LINKKEJÄ

Kuurojen Liitto  
[www.kuurojenliitto.fi](http://www.kuurojenliitto.fi)

Vates-säätiön Työelämän tietopaketti  
[www.vates.fi/tietopaketti/tyoelaman-esteettomyys](http://www.vates.fi/tietopaketti/tyoelaman-esteettomyys)

Kelan tulkkauspalvelu  
[www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu](http://www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu)

Lisätietoa työolosuhteiden järjestelytuesta, palkkatuesta ja muista työllistymisen tuista  
[www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/tukea\\_tyollistymiseen/index.html](http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/tukea_tyollistymiseen/index.html)

Työturvallisuuskeskuksen opas “Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo työyhteisössä”  
[ttk.fi/files/5066/monimuotoisuus\\_nettti.pdf](http://ttk.fi/files/5066/monimuotoisuus_nettti.pdf)

Oikeusministeriön tietopankki  
[yhdenvertaisuus.fi/etusivu](http://yhdenvertaisuus.fi/etusivu)

Vamlasin sivusto  
[esteetonrekryointi.fi](http://esteetonrekryointi.fi)

Yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, tasapuolista kohtelua ja syrjinnän kieltoa koskevat lait ja sopimukset

Suomen perustuslaki (731/1999)  
Työsopimuslaki (55/2001)  
Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014)  
Työturvallisuuslaki (738/2002)  
YK:n vammaisten ihmisoikeussopimus

